

De Inlooper

Maandblad van Inloophuis Emmen

wintertijd

©Digi-Irma

December 2016

Dit is een uitgave van:
Het Inloophuis de Emmerdennen
Boslaan 135, 7822 EP Emmen.

Tel.: 088-8789628

Internetplekje : www.inloophuisemmen.nl

Aan dit nummer werkten mee: Team Inloop, Marcel, Tinus,
Peter, Paul v.d. S, Frieda R en Henk S.

Eindredactie: Henk Staats.

Stukjes voor de Inlooper graag sturen naar h.staats@home.nl

Hallo allemaal

Vandaag is het 12 november en op vele plekje komt de Sint en zijn pieten aan. De discussie over zwarte piet is ook nog in volle gang en zelf maakt het me niet zoveel uit wat de kleur van de piet is. Een kinderfeest en veel volwassenen maken er een gevecht van. Jammer. Gisteren Sint Maarten en traditie getrouw veel kinderen aan de deur en een liedje zingen in ruil voor snoep. Zelf lang geleden ook nog gedaan.

Het december nummer en de laatste van het jaar en het was een goed Inlooper jaar. Zonder moeite iedere maand een Inlooper gemaakt. Met hulp van andere bezoekers natuurlijk en hiervoor dank. Ik vind het ook nog steeds leuk om te doen. Elke maand weer een dag of 10 bezig met de Inlooper en elke keer weer maak ik vanuit het niets iets. Beginnen met 1 woord en uiteindelijk weer meer dan 8000 woorden. Het Inloopjaar 2016 en eigenlijk geen bijzonderheden. Vele maaltijden en ik denk even aan het eetcafé en de vele mensen die hier gebruik van hebben gemaakt. Het lunchcafé en de uitstapjes. Voor veel mensen heeft het inloophuis een grote waarde en voor velen is het een tweede thuis. Psychisch niet lekker in je vel zitten en een plekje waar je dan terecht kunt. Hulp en door het inloophuis minder hulp nodig hebben en uiteindelijk kun je je weer zelfstandig redden. En anderen gebruiken het inloophuis als zinvolle dagbesteding en zo geeft een ieder een eigen invulling aan het begrip Inloophuis. 2017 en zo als het er nu uitziet is het inloophuis er ook nog in 2017. Het 22ste levensjaar en daarna is het nog even afwachten.

Het decemberrnummer en weer veel afwisseling en informatie. Met de vaste bijdragen van Paul v.d. S, Frieda en Tinus. Het menu van de maand en weer informatie over activiteiten met de aankondiging voor het jaarlijkse kerstdiner op 22 december. Op donderdag 15 december gaan we weer sjoelen en bij voldoende belangstelling vaker en natuurlijk de vaste activiteiten. Ook is er weer een afwisselende menulijst en knap dat dit elke maand weer lukt. Ook een stukje over per ongeluk uitvindingen en de meeste uitvindingen worden per ongeluk gedaan. Verder ga ik wat dieper in op mijn eigen verleden en de geschiedenis en de winter. En nog veel meer.

Kopij voor het januari nummer moet op maandag 5 december binnen zijn en ook jouw bijdrage is welkom. Rest me nog jullie allemaal veel leesplezier toe te wensen en tot de volgende keer !!

Henk S

Inhoudsopgave

	Pagina
Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Wat en voor wie is het Inloophuis	4
Huisregels	5
Het verleden en de geschiedenis	6
Van harte gefeliciteerd	7
Diverse uitslagen	7
Top 10 per ongeluk uitvindingen	8
Kerstdiner	10
Winter	11
Meer dan de geschiedenis van Emmen	12
Winterweetjes	15
Wisseling van de wacht	16
Afscheid	16
De wmo en maatwerk	17
Moppentrommel	18
Uitnodiging workshop	19
Frieda's gedichtenhoekje	20
Altijd haast	22
Menu van de maand	23
Agenda van de maand december	24
Menu eetcafé	26

Voor wie is het Inloophuis ?

Het Inloophuis is een vrijetijdsvoorziening van Promens Care.

*Het Inloophuis is van oorsprong voor mensen met psychische en psychiatrische problematiek die op zoek zijn naar activiteiten in hun vrije tijd, die passen bij hun interesse en mogelijkheden. **Ook anderen die een steuntje in de rug nodig hebben, zijn van harte welkom***

Het Inloophuis in Emmen biedt u de gelegenheid om vrijblijvend en in een ongedwongen en huiselijke sfeer een kopje koffie te nuttigen. Ook biedt het gezelligheid, en kun je er andere mensen ontmoeten

*Iedere dag van maandag tot en met vrijdag kan er deelgenomen worden aan het **eetcafé**. Dat wil zeggen dat u dagelijks tegen een minimale vergoeding van € 3,00 een warme maaltijd kunt gebruiken. Deze maaltijd bestaat uit een hoofdgerecht, een toetje en een kop koffie. Tijdstip van het eetcafé: 17.00 uur. Een ieder die mee-eet krijgt een taak. Dit kan variëren van tafel dekken tot koffie zetten of tuinstoelen binnenzetten.*

*Bij de taak wordt rekening gehouden met de (on) mogelijkheden van een ieder. Opgave vooraf is nodig, **voor 13.00 diezelfde middag. Op dinsdag is het eetcafé om 16.30 uur !***

*Verder bestaat er de mogelijkheid om te komen **lunchen**. Dat kan iedere dag van maandag tot en met vrijdag tussen 11.00 – 13.00 uur. Er is een kleine kaart waaruit gekozen kan worden. Met op woensdag frituur, vrijdag een broodje haring, elke dag een broodje gezond en een soep van de dag !! Probeer ook eens de uitsmijter Inloop en onze heerlijke tosti's*

*Er staan vier computers in de **computerhoek**. Met alle vier kun je op internet. Internetten is gratis. Ook voor bijvoorbeeld tekstverwerking kun je hier terecht. Ook kun je tegen kostprijs een printje maken !!!*

*Maandag tot en met vrijdagmiddag van 13.00 tot 16.00 uur. Donderdag van 19.00 tot 21.00 uur en zondag om de veertien dagen van 13.30 tot 16.00 uur is er **Inloop**. Tijd voor een praatje en een kop koffie. Ook worden er regelmatig tijdens deze uren activiteiten georganiseerd.*

Ook bestaat er de mogelijkheid om een taak te doen binnen het Inloophuis. Dit kan koken zijn of het lunchcafé of bardiensten draaien. Dit is niet vrijblijvend en het nakomen van afspraken is dan belangrijk. Informeer naar de mogelijkheden !!

Het inloophuis is vrijblijvend dus je bent niet verplicht te komen en je mag op tijden die jouw het beste uitkomen langs komen !!

Er worden verder verschillende activiteiten georganiseerd. Zingen op de woensdagmiddag, Darten en sjoelen op de vrijdagmiddag en 1 keer in de week volleyballen. Ook is er een activiteitencommissie die activiteiten organiseert

Wilt u meer informatie of wilt u eens langskomen dan bent u, eventueel samen met een vriend, verwijzer of persoonlijk begeleider gedurende de openingstijden van harte welkom.

We hanteren lage prijzen zodat het ook voor mensen met een kleine beurs te betalen is en we werken zoveel mogelijk met verse producten !!

Graag tot ziens in het Inloophuis.

Openingstijden:

Maandag tot en met vrijdag

11.00 – 13.00 uur Lunchcafé

13.00 – 16.00 uur Inloop

16.00 – 18.30 uur Eetcafé

Donderdag tot 21.00 uur geopend

Zondag om de 14 dagen tussen 13.30 en 16.00 uur geopend

De huisregels !!

1. Het gebruik van alcohol en drugs is niet toegestaan!!
2. De toegang tot het inloophuis wordt geweigerd als men onder invloed van alcohol en drugs is.
3. Als de begeleiding drank- of drugsgebruik vermoed wordt de toegang geweigerd.
4. Verbale en/of fysieke agressie is niet toegestaan
5. Seksuele intimidatie in woord en gedrag is niet toegestaan
6. Heb respect voor elkaar
7. Vernieling en diefstal is verboden
8. In principe wordt er niet over medicijnen en psychiatrische ziektebeelden gepraat.
9. Zonder toestemming is het niet toegestaan achter de bar te komen

Het verleden en de geschiedenis

Gisteren is verleden tijd dus geschiedenis. Loop nu bijna 56 jaren lang rond op deze mooie planeet dus er liggen al heel wat dagen achter me. 365 dagen per jaar keer 55 en dat zijn er heel veel. Als je naar de leeftijd van de aarde kijkt en hoe lang de mens al op deze aarde rondloopt dan is mijn geschiedenis niet veel meer dan een speldenknop.

Terugkijken en ik vind het wel leuk om terug te kijken op mijn eigen geschiedenis en om mijn eigen goede en slechte eigenschappen te zien. Leuk is het niet altijd om te moeten bekennen dat ik niet overal goed in ben. Aan de andere kant moet de perfecte mens nog geboren worden. Sociaal ben ik niet sterk en verder zijn er nog wel een paar dingen op te noemen waar ik niet goed in ben. Kijk liever naar mijn goede eigenschappen en dan vind ik mezelf een goed mens die zichzelf na die 55 jaar wel kent. De geschiedenisboekjes zal ik wel niet halen en dat vind ik ook niet belangrijk. Geschiedenis in het klein en dan speel ik een grote rol in de geschiedenis van mijn lief en van een paar anderen. Positief en zo zal iedereen wel iets over me te melden hebben. Ook het negatieve hoort erbij en we mogen graag oordelen. Als ik bijvoorbeeld kijk naar de geschiedenis van het inloophuis.

Ook daar zal ik in voorkomen en verder zijn er nog meer plekjes te verzinnen waar ik in de geschiedenis voorkom. In het klein en in het groot en dan ben ik 1 van die 17 miljoen mensen in ons land en niet zo belangrijk. Politiek en sport en tv en in die geschiedenis kom ik niet voor. Ik vind het verder ook niet zo belangrijk. Je wordt geboren en gaat dood en daartussen in mag je proberen iets goeds te doen. En dat is wel gelukt en dan zijn het geen grote zaken maar ook het kleine kan de moeite waard zijn.

Ouder worden en mijn geschiedenis groeit met de dag en dan letterlijk. Elke dag een beetje dichter bij het einde en elke dag een beetje wijzer. Dat laatste is mijn streven en ook de reden waarom ik schrijf en deel. Elke dag leren en een leven lang leren. Niet op mijn 55ste hetzelfde denken als op mijn 30ste en dan heeft het verleden zin. Er zijn ook fouten die ik steeds weer maak en waar ik niet van leer en die ik steeds maar weer maak en ook dat zal wel een reden hebben. Groeien en groei is niet voor een ieder weggelegd en misschien klopt dit niet en ziet niet iedereen de groei en het groeien van en bij de ander.

De geschiedenis en hoeveel mensen zijn me al voorgegaan en zullen er ook na mij komen. 1961 mijn geboorte jaar en erna zijn er nog heel veel mensen in ons landje bijgekomen en een ieder wil belangrijk zijn en een ieder streeft naar een goed en gelukkig leven. Leven in Europa en leven in Nederland en dan is het leven hier beter dan leven in Afrika of sommige plekjes in het Midden-Oosten waar een mensenleven niets waard is en waar honger en geweld bij het dagelijkse leven horen. De toekomst en dan droom ik van een generatie die naar de geschiedenis kijkt en kiest voor iets nieuws. Geen kapitalisme en geen economie en geen politiek. En dat men kiest voor anders en voor delen en samen zonder strijd en zonder meningen en kijken naar de geschiedenis en naar gisteren. En dan kan het anders zonder al te veel geld, geen handel en geen geweld. Afscheid nemen van het primitieve en kiezen voor het simpele samen en delen. Kijkend naar de geschiedenis en dan zal dit een hele ommekeer zijn. Niet meer met zijn allen links af maar rechts af en of het ooit zal gebeuren. De tijd zal het leren...

Henk S

Van harte gefeliciteerd !!

3 december: Michel G
10 december: Harry S
24 december: Henry v. W
24 december: Monita
25 december: Binie
31 december: Jolanda

Uitslag klaverjassen oktober

1. Wietse	2874 punten
2. Derk	2336 punten
3. Henk S	2212 punten
4. Tinus	2056 punten
5. Marcel	1828 punten

Uitslag klaverjassen november

1. Marcel	3376 punten
2. Henk S	2615 punten
3. Wietse	2505 punten
4. Derk	1688 punten
5. Tinus	1462 punten

Uitslag bowlen 9 november 2016

1. Roelof	216 punten
2. Susca	199 punten
3. Henk S	194 punten
4. Marco	169 punten

Top 10 “Per Ongeluk” Uitvindingen

---

10. Het psychedelisch effect van LSD

Lysergic acid diethylamide, beter gekend als LSD, werd niet per ongeluk uitgevonden. De effecten die het derivaat van LSD teweegbracht, wel. Het was de Zwitser Albert Hofmann die in de jaren '20 in de Sandoz laboratoria onderzoek deed naar lyserginezuur. Deze chemicus bekeek of componenten hiervan konden worden gebruikt als medicijn. Hofmann zelf ervoer een leuk gevoel na inname van één van de derivaten, LSD-25. Zijn verbeeldingskracht werd vele malen groter en de wereld rondom hem heen was plotseling helemaal anders. Als hij zijn ogen sloot, zag hij psychedelische, kleurrijke vormen. Fantastisch, noemde hij het. Hij had zo per ongeluk de effecten ontdekt van één van de sterkste drugs. Hij bleef verder onderzoek doen naar de medische mogelijkheden van het product en kon het ondertussen maar matig appreciëren dat LSD in de jaren 60 een populaire recreatieve drug werd.

9. Corn Flakes

Een uitvinding die gebaseerd is op vergeetachtigheid. Dat wist je misschien niet als je 's morgens geniet van je bordje krakende flakes met melk. Will Keith Kellogg (yes, van het merk) was een attente kerel die zijn broer hielp. Die werkte als dokter in een sanatorium en hield zich onder andere bezig met het dieet van de patiënten die daar verbleven. Toen Will een keer meehielp in de keuken, vond hij iets uit dat zijn leven zou veranderen. Hij was verantwoordelijk voor het bakken van het brood, en vergat per ongeluk het belangrijkste ingrediënt, warme tarwe. Hij liet het 'brood' een paar uur met rust en bij terugkomst merkte hij dat het deeg vlokkerig was geworden. Hij bakte dit deeg toch en kreeg een krakend verse en vlokkerige snack. De 'flakes' waren instant een grote hit bij de patiënten. Will experimenteerde verder, gebruikte mais als basis ingrediënt, en probeerde methoden uit om het in grote hoeveelheden te produceren. In 1906 zag The Battle Creek Toasted Corn Flakes Company het licht, die daarna overging in de Kellogg's company.

8. Play-Doh

Wie heeft er als kind niet de mooiste dingen van gemaakt, Play-Doh! Het geeft overigens wel een flinke troep. En dat is nou juist het grappige, want Play-Doh is ooit bedacht als schoonmaakmiddel voor behang. En het werkte ook best goed, maar verkocht niet goed. Tot de producent erachter kwam dat schoolkinderen het product gebruikte om allemaal leuke figuurtjes van te maken. Het schoonmaak ingrediënt werd verwijderd en vanaf dien was het de klei die we zo goed kennen.

7. Sacharine (zoetstof)

Deze kunstmatige zoetstof werd ook bij toeval uitgevonden in 1879. Constantine Fahlberg werkte als onderzoeker in het laboratorium van de Johns Hopkins University. Hij onderzocht er chemische bestanddelen. Eentje van deze bleef aan zijn handen plakken, en toen hij thuiskwam ontdekte hij dat het broodje dat hij aan het eten was, wel erg zoet smaakte. Vreemd, want hij had geen suiker toegevoegd. Hij patenteerde het goedje, dat vandaag erg populair is al alternatief voor the real stuff.

6. De magnetron of microgolf (oven)

Percy Spencer ontdekte tijdens de Tweede Wereld Oorlog deze toepassing. Hij bestudeerde magnetrons, een onderdeel van radars. Hij bedacht een nieuwe techniek om betere radarsystemen te ontwikkelen. Tijdens zijn experimenten merkte hij dat een chocoladereep die in zijn zak zat, was gesmolten. Hij experimenteerde verder, met mais (popcorn) en eieren.

In 1945 vroeg hij zijn patent aan en in 1947 werd de eerste magnetron voor huishoudelijke toepassingen gebouwd.

5. Viagra

Het blauwe pilletje. Het waren Simon Campbell en David Roberts, onderzoekers bij Pfizer, die tijdens hun onderzoek naar een medicijn tegen hoge bloeddruk, per ongeluk die andere bijwerking ontdekten. In de late jaren 80 werd het medicijn UK-92480 voor het eerste getest op mensen. Erg goed werken tegen de hoge bloeddruk deed het niet, maar de proefpersonen rapporteerden wel erecties. Voilà, een nieuw medicijn was geboren en het werd Viagra genoemd. In de US kwam het in 1998 op de markt.

4. X-rays (Röntgenstraling)

Okay, x-rays is een natuurfenomeen en kan dus eigenlijk helemaal niet uitgevonden worden, maar het verhaal van de toevallige ontdekking is te leuk om niet in de lijst op te nemen. In 1895 was de Duitse wetenschapper Wilhelm Röntgen bezig met een routine experiment met Kathodestralen. Tot hij zag dat een stuk fluorescerende karton aan de andere kant van de kamer oplichtte. Er stond echter een dik scherm voor het stuk karton, hier moesten de lichtdeeltjes dus doorheen gegaan zijn. Hij bedacht al snel dat hij zo mooie doorzichten kon maken, de eerste van de hand van zijn vrouw!

3. Velcro

Alexander Klink /wikicommons

Wat heeft klittenband, de vacht van een hond en een stekelnoot plant met elkaar te maken? George De Mestral, een ingenieur, merkte op dat tijdens een wandeling met zijn hond, de stekelnoot wel erg goed bleef hangen in de vacht van zijn huisdier. Met de microscoop bekeek hij de stekels van de plant, en ontdekte een patroon. Hij begon met experimenteren. In 1955 gebruikte hij voor het eerste nylon voor deze toepassing, en hij noemde het Velcro.

2. Penicilline

Alexander Fleming, een Schotse bacterioloog, ontdekte penicilline na een incident in zijn laboratorium. Na een vakantie van twee weken ontdekte hij iets bijzonders in één van zijn Petri schaaltes: een bepaalde schimmel, die ervoor zorgde dat bacteriën niet verder groeiden. Hij isoleerde de schimmel en bestudeerde hem verder. Het produceren van grote hoeveelheden van deze schimmel bleek echter de grootste uitdaging. Het waren Howard Florey, Norman Heatley en Andrew Moyer die 13 jaar later erin slaagden dit product beter te laten groeien zodat de eerste medische experimenten konden beginnen en er uiteindelijk antibioticum werd gemaakt.

1. Anesthesie (Verdoving)

Ondenikbaar dat het niet zo bestaat vandaag. Crawford Long, William Morton, Charles Jackson en Horace Wells ontdekten dat lachgas ervoor zorgde dat mensen minder pijn voelden. In de 19e eeuw was het inademen van dit gas best populair voor recreatieve doeleinden. Lachfeestjes waren hot op dat moment. De onderzoekers bestudeerden op die manier hoe mensen pijn ervoeren. Wanneer in 1844 een feestvierder bij toeval zijn been bezeerde op zo een lachfeestje, kon Horace Wells vaststellen dat de man geen pijn leed. Wells gebruikte de toepassing daarna bij het verwijderen van tanden. Vanaf dan werd verdoving toegepast bij medische procedures en operaties.

Kerstdiner

Donderdag 22 december is het weer tijd voor het jaarlijkse **kerstdiner.**

Aanvang 16.30 uur

Meedoen kost maar **3 euro**

Opgeven voor **15 december**

Komt Allen !!

Winter

Winter en werk en ik denk even aan mijn vader. Boerenknecht en de seizoenen. De tijd meegemaakt zonder ww en zonder bijstand en het geld verdienen in de lente, zomer en herfst en geen werk in de winter. De mechanisatie en van paard naar een machine. Turf stoken en de komst van aardgas. Contact met de natuur en de verschillen als het gaat om werk in bijvoorbeeld de lente en zomer en de winter. Ik denk even aan de plantsoenmedewerkers van de sociale werkplaats. Nu druk met de bladeren en straks in de winter geen werk meer buiten en ze moeten een paar maanden de fabriek in en hoe erg ze dit vinden. Werk en hoe het werk verandert is en hoe weinig mensen nu nog werkzaam zijn in de natuur en afhankelijk zijn van de seizoenen.

Winter en herinneringen en ik kom uit bij de winter van 1979. Ik liep stage in het westen van het land en terug naar huis. Sneeuw en er liepen geen treinen en overnachten in Zwolle. Even naar huis bellen en de volgende dag kon ik weer naar huis. De bulten sneeuw die er lagen en de straten waren weer begaanbaar. Een paar jaar eerder en een sneeuwhut maken en hoe ik later de winter miste. Een jaar of 4 of is het 5 jaar geleden en op een zaterdag een treinreisje maken om van het winterse landschap te genieten en ik kom uit in Utrecht en de treinen rijden niet meer en met de bus verder en veel later thuis dan gepland. De winter en hoe leuk ik het vind om in mijn stamcafé te praten over echte winters en hoe we die missen. 1996 of is het 1995 en samen met mijn lief genieten van de beelden van de Elfstedentocht en die halve liter berenburger die we erbij drinken.

Winter en hoeveel mensen last hebben van het weinige licht en de donkere dagen voor Kerst en de gelukkig steeds veel langer wordende dagen. Kou en sneeuw en hoe men vroeger de nachtvorst nodig had. Minder ongedierte en goed voor het bouwland. De boeren hebben geen winter meer nodig.... De beelden op oude schilderijen met schaatsende en genietende mensen en hoe er nu veel mensen zijn die de winter liever overslaan.

Werk en werk in de lente, zomer, herfst en winter en hoe de jaargetijden steeds minder invloed kregen op werk en hoe het boerenwerk grotendeels is verdwenen en we het contact met de natuur hebben verloren. Ben blij dat ik alles op de fiets en lopend doe en de verschillen nog ervaar. Licht en donker en hoe we hier ook minder en minder afhankelijk van zijn geworden. Ken nog wel mensen die zich in de zomer beter voelen dan in de winter. De terrasjes en steeds langer en steeds verder in het jaar zie je er mensen zitten.

Hoe de jaargetijden opschuiven en het steeds later herfst wordt en de winter natuurlijk. 2015 en de gemiddelde temperatuur in de december ligt boven de 10 graden. Ook winter en de opwarming van de aarde. Dieren die tijdens de winter wegtrekken blijven. Ooit nog een jaar in mijn jeugd de vogels gevoerd. Nu doen we het ook nog wel eens. Iets neerleggen voor de vogels en echt nodig is het niet.

Winter en is de tijd van echte winters voorbij ? Dit heeft men wel vaker gedacht en voorspelt en opeens is hij er weer. De ouderwetse winter en misschien krijgen we deze winter weer een Elfstedentocht. De tijd zal het leren of niet natuurlijk.

Henk S

De stadswandeling en ... meer dan de geschiedenis van Emmen/Paul van der S.

Ik dacht wel dat het een goede herstart zou zijn om mijn serie over meer dan de geschiedenis van Emmen te combineren met een globaal verslag over de stadswandeling in Emmen. Deze heb ik vanuit het Inloophuis ruim een maand geleden gehouden. Deze stadswandeling heb ik voor het eerst zo'n 10 jaar geleden voor het eerst gehouden toen een studiegenote op bezoek kwam. Deze viel van beide kanten zo in de smaak, dat ik dit herhaald heb toen een (studie)vriend op bezoek kwam. Daarna heb ik bij een familiereünie van een bezoeker van het Inloophuis dit voor het eerst met een grotere groep gedaan met een informatieboekje voor alle deelnemers als aandenken. Hierna herhaalde ik dit bij mijn toenmalige collega's van de Chiropractische Kliniek Emmen waar ik toen als kwaliteitsmanager werkte. Daarna heb ik een aantal malen deze stadswandeling vanuit het Inloophuis gedaan.

Ruim een maand geleden heb ik dit weer gedaan. In het kader van een nieuwe aanpak om het Inloophuis meer te laten betrekken bij de buurt was dit ook bedoeld voor bewoners uit deze buurt. Helaas hadden deze zich niet gemeld, maar een redelijk aantal bezoekers plus voor een deel familie hiervan liepen deze wel mee. Een aantal die al vaker hebben meegelopen, maar ook een aantal nieuwelingen. De stadswandeling begon van mijn kant uit met een beetje stress. Ik kon ten eerste opeens niet alle informatie vinden die ik mee wil hebben bij zoiets. Ten tweede kon ik de informatieboekjes, die ik al eerder gemaakt heb, niet allemaal vinden, zodat niet iedereen zo'n boekje kon hebben. In zo'n boekje staan foto's en afbeeldingen die de stadswandeling verduidelijken. Soms vertel ik over gebouwen die niet meer bestaan en soms illustreren die iets over een bestaand gebouw. Het is dus flink behelpen als er maar 1 boekje voor zo'n best flinke groep is. Daarom was ik dus ongeveer een half uur later dan de bedoeling, hiervoor nog mijn excuses, plus diegene die mee zijn geweest en dit willen, krijgen alsnog zo'n boekje.

Nu is elke stadswandeling niet gelijk aan voorgaande. Dit kan hem zitten in een snellere (zoals bij de afgelopen) rondleiding, dan wel andere route. Meestal zit het echter in andere accenten of door mij verkregen nieuwe informatie, die ik er in verwerk of de nieuwe informatie in het verhaal aan pas. We gingen uit het Inloophuis weg met een aardig groepje en na de vervelende aanloop zat het weer, in een verder druilerige en regenachtige week, mee. Het was zonnig met een aardige temperatuur voor een zondag in de herfst. Ik vertelde kort voordat wij het spoor over staken aan de deelnemers om naar links te kijken. Daar ligt de Burgemeester Tijmesstraat, maar het ging mij meer om de vanaf daar net niet zichtbare Parklaan. Dit straatje verbindt de eerdergenoemde straat met de Dennelaan. Daar in de buurt heeft op een veld de voorloper van de FC (v.v.) Emmen) gespeeld, dat zou relevant worden verderop in de rondleiding.

De eerste stop was de Rijkslandbouwwinterschool (RLWS, staat er voor boven op het gebouw) waar nu de bed & breakfast/pension Matroesjka is gevestigd.

Deze b & b is een tijdje terug in het tv programma B & B van Max geweest, waarin pensionhouders elkaars b & b testen. Daarvoor was het een kantoorgebouw van een re-integratiebedrijf voor (vooral) Wajongers en weer daarvoor is het een dependance van een school geweest. Dat sluit ook aan bij de oorspronkelijke functie van het gebouw van nog voor 1920. Dit gebouw is in een strakke post-industrialisatie stijl gebouwd. Men vond het nodig om de boeren en vooral boerenknechten, arbeiders in de winter, wanneer het werk toch minder was, in de schoolbanken plaats konden gaan nemen. Zo konden ze theorie krijgen en methoden en technieken leren. Bijna in een rechte lijn daartegenover stond in diezelfde periode de in imposante stijl gebouwde Ambachtsschool. Deze is helaas in 1932 afgebrand, waarna de nog bestaande LTS is gebouwd, in een wat soberdere stijl. De Ambachtsschool is ontworpen door architect Rigt Kliphuis, die meerdere gebouwen in juist dat gebied heeft ontworpen.

Vlak er naast bijvoorbeeld het nog bestaande pand van (nu) eetcafé Groothuis, ook door Kliphuis ontworpen. Wat meer richting de kruising van Stationsstraat met de Derksstraat en de Hoofdstraat stond vanuit de stationskant gezien aan de rechterkant op de hoek ook een door Kliphuis ontworpen gebouw. Stond, want dit gebouw is (helaas?) afgebroken om plaats te maken voor nieuwbouw. Daar was Hotel Postma gevestigd. Het eerste hotel in Emmen met elektrische verlichting, maar ook met petroleumlampen voor het geval dat. Over hotels gesproken, als je je een beetje in de geschiedenis van Emmen verdiept dan zul je merken dat er in Emmen vroeger heel veel hotels, pensions, logementen e.d. zijn geweest. Vaak tegelijkertijd van grote (soms heel sjieke) hotels tot kleine logementen en je hebt het dan over tientallen!

Bijvoorbeeld tegenover Hotel Postma stond (waar nu in hetzelfde gebouw onder andere Café Rue de la Gare, wat Frans is voor Stationsstraat) logement het Heerenpension. Vooral voor wat voornamere gasten zoals de kantonrechter Mr. Wiardus Willem van Haersma Buma, waarvan sinds 1927 nog een bronzen borstbeeld (het eerste in Emmen) voor het oude kantongerecht staat. Op een oude stadsplattegrond van midden jaren dertig staan naast een plattegrond van Emmen met bezienswaardigheden e.d. heel veel advertenties van hotels, pensions en logies in Emmen. Overigens daarop staan ook een tweetal advertenties van Hotel Emmer Dennen, inderdaad ons Inloophuis van Promens Care, en van de bijbehorende speeltuin. Na de RLWS vervolgde ik naar de Kolhoopstraat, een in de jaren tachtig van de 20e eeuw best beruchte straat met drugsoverlast en criminaliteit, maar ook veel uitgaansgelegenheden. De (iet)wat oudere lezers zullen namen als De Stoep, De Saloon, De Vliegende Hollander en café Fools (waar nog de uitbaatster in vermoord is. Bij dit laatste café stonden de rijen hiervoor tot om de hoek met de Hoofdstraat in het weekend.

In deze straat gaat het vooral om een steegje naast wat nu een kapsalon is. Om precies te zijn was daar in het aangrenzende gebouw het hoofdkwartier van de kunststroming Toyisme gevestigd. Deze inmiddels wereldwijde stroming is ontstaan in Emmen, jawel, de geboorteplaats hiervan.

Bekende voorbeelden zijn De Stip (oude voorheen blauwe gasbol) en het Toyistenhotel. Toyisme kenmerkt zich doordat de kunstenaars het liefst onherkenbaar en anoniem zijn.

Verder zijn er speelgoedsymbolen (vandaar het Engels toy, voor speelgoed) in de kunstwerken verwerkt, elk met eigen signatuur. Onlangs hebben zij het hoofdkantoor verplaatst naar Groningen. Kennelijk gaat er in dat geval niets boven Groningen. Jammer, maar Emmen blijft de ontstaansplaats van deze stroming.

Daarna gingen wij naar de Meerstraat, daar staat een oud lijkende kerk, maar deze is van net na de Tweede Wereldoorlog. Het gaat om de Rooms-katholieke kerk de Pauluskerk. Voor de oorlog kende de plaats Emmen geen eigen parochie. Dit betekende dat kerkgangers naar Barger-Oosterveld moesten, naar de Gerardus Majellakerk. Toen een lastige onderneming met slechte onverharde wegen, vooral onplezierig in de winter. Echter begon in de jaren twintig en dertig van de 20e eeuw de katholieke gemeenschap in Emmen te groeien. Deze argumenten brachten enkele leden er toe om bij het centrale gezag van de katholieken in Nederland, Utrecht, te verzoeken om een eigen kerk. Dit werd afgewezen, maar men liet zich niet uit het veld slaan. Men haalde zelfs de hoog in aanzien staande Titus Brandsma naar Emmen toe, weliswaar met betaling van logies en eten, om hem aan hun kant te krijgen voor de lobby om een kerk te krijgen. Zij kregen hem aan hun kant.

De oorlog kwam er tussen, maar net na de oorlog was er een flinke terugloop en vooral apathie over het katholieke geloof in het Noorden. „Utrecht“ zag het voordeel van een eigen kerk in Emmen. Lezers die zich na dit artikel haasten naar de kerk zien dat de kerk in oude basiliek stijl er een is zonder kerktoren. In het oorspronkelijke ontwerp zit er een toren bij. Dit is goed te zien op een van de afbeeldingen in het infoboekje. Deze is echter uit kostenoverwegingen door „Utrecht“ als voorwaarde voor het geld voor de bouw van de kerk geschrappt. Op de voorplecht staat een kleurrijke afbeelding van Paulus. Waarom Paulus? Vele plaatsen en steden hebben een patroonheilige, toen was die van Emmen niet bekend. Na wat oppervlakkig onderzoek meende men dat dit Paulus moest zijn. Zo niet feitelijk dan toch wel passend bij het „missionaris- en zendingswerk“ in het Noorden wat de kerk voorstond in de onzekere periode na de oorlog. Hierover meer in deel 2 van dit verslag in de uitgave van januari 2017.

Op de voorplecht staat dus Paulus die preekt volgens het bijbelboek Korintiërs met de tekst „*ik predik Christus, en dien gekruisigd*“. Wederom als de lezer zich er heen spoedt, dan staat er iets anders. De oorspronkelijk luidende tekst is overgeschilderd, want deze riep onduidelijkheid op. Er werd gedacht dat omdat het leek te staan dat als er werd gepredikt in Christus naam dat diegene dan verdiende daarvoor gekruisigd te worden. Terwijl het betekent dat er werd gepredikt en wel Christus, maar dan de gekruisigde Christus. Daarom staat er nu „*Weet dat de geest van God in U woont*“ om verwarring te voorkomen. Persoonlijk vind ik het jammer dat de originele tekst vervangen is.

Wordt vervolgd.

Winterweetjes

Waar of niet waar?

- **In de winter hebben we meer kans op een loopneus.**
Een loopneus heeft niets met kou te maken, wel met een verminderde weerstand. En in de wintermaanden zitten mensen vaker bij elkaar in een afgesloten ruimte. Een ideale omgeving voor ongewenste indringers, die zich door de lucht verspreiden.
- **In de winter hoeven we minder water te drinken.**
In de winter hebben we minder behoefte aan water. Toch is het belangrijk anderhalve liter water per dag te blijven drinken om afvalstoffen te verwijderen, de lichaamstemperatuur te regelen en vitamines, voedingsstoffen en mineralen in het lichaam te vervoeren.
- **Blijf in de winter lekker warm binnen.**
Op tijd een frisse neus halen is een noodzaak, anders worden we overgevoelige kasplantjes. Zorg wel voor aangepaste kleding: een warme winterjas, een sjaal en goede hoofdbedekking. Zo past uw lichaam zich beter aan de temperatuurverschillen aan.
- **In de winter hebben we meer behoefte aan slaap.**
Door de lange avonden en nachten hebben we in de winter inderdaad meer behoefte aan slaap. En daar mag u af en toe best aan toegeven.
- **Tegen winterhanden en wintervoeten is niet veel te doen.**
Als uw inwendige circulatie niet helemaal in orde is, kunt u bij kou last krijgen van winterhanden en voeten: een paarsblauwe, gevoelige, jeukende en vaak kapotte huid. Wat u kunt doen, is extreme warmte vermijden. Warm de handen en voeten dus niet op bij een kachel of haard. Vermijd het dragen van te nauwe schoenen, dit verhindert een vlotte circulatie. Wisselbaden kunnen helpen: 2-3 minuten in een warm bad en dan 2-3 seconden in koud water. Dit 6-8 keer herhalen.
- **Een telefoongesprek kan voor een loopneus zorgen.**
Klinkt gek, maar is wel waar. De telefoonhoorn kan een vergaarbak van ongewenste indringers zijn. Voor u het weet, hebt u klachten.
- **Met nat haar naar buiten maakt ons zwakker.**
Nat haar heeft daar niets mee te maken. Het zijn ongewenste indringers die ons zwakker maken als ons afweersysteem er niet in slaagt ze te bestrijden.
- **De winter maakt somber.**
Door gebrek aan zonlicht hebben veel mensen last van de winterblues. Een daglichtlamp biedt dan uitkomst. Een half uurtje daglicht per dag en u bent weer helemaal het zonnetje.

Bron: <http://www.seniorennet.be/>

De wisseling van de wacht (@alie wiering)

Het prachtige wit
van pasgevallen sneeuw
wordt bezoedeld door
kindervoetjes en

Oude mannenlaarzen
Sneeuw heeft geen reden
om te blijven wat ze is
't smeltingsproces maakt er water van

Zo heeft ook een zacht lente briesje
geen langdurige overlevingswaarde
De windstille verhitting van de somer
zal haar koele herinnering verkrachten

De onmisbare regen voor het koren
kan de aardappel doen rotten
Droge tijden en natte tijden wisselen
elkaar af met te droge en te natte

Alles is tijdelijk, hier en nu
Zoals een baby een stervende wordt
zo zal ook dit tijdsgewricht
ten onder gaan aan de tijd

---

afscheid (@henk s)

afscheid nemen van
het kapitalisme
het kopen en kopen
de ggz hulpverlening
de auto
het werk bij de emco
de gekte
en de haast

en van sommige dingen
kan ik geen afscheid nemen
het licht en het donker
de liefde
de bomen en planten
de dieren
het leven
de rust
de jaargetijden
de regen en de zon
en nog veel meer...
en dat zorgt ervoor dat ik door wil
en het leven de moeite waard is

De WMO en maatwerk

De Wet maatschappelijke ondersteuning en veel mensen hebben hulp nodig en kunnen zich niet zelfstandig meer redden. En die hulp kost te veel geld. Nieuwe wetten en een nieuw systeem. Men heeft ons mooie Emmen verdeelt in 6 gebieden waarin de zorg geregeld wordt. 6 gebieden met 6 hoofdaanemers en veel onderaanemers. Het lijkt wel een bouwbedrijf. 100 miljoen euro is er mee gemoeid.

Ik denk even aan de aardbevingsschade en van elke 100 euro gaat er maar 10 euro naar de daadwerkelijke schade. De rest van het geld blijft achter in het systeem. Ik ga er maar even vanuit dat het met die wmo anders zal gaan. Systemen en bezuinigen en hoeveel van die 100 miljoen euro wordt er straks daadwerkelijk besteedt aan de zorg en wat kost het systeem.

Maatwerk en huishoudelijke hulp en maatwerk lijkt dan goed maar dan gaat het ook nog om bezuinigingen. 2 gelijke huizen en de 1 krijgt 4 uur hulp in de week en de ander krijgt maar 2 uur. Het netwerk en wat kun je nog zelf en wat kunnen je kinderen doen en zo zijn er nog meer factoren die bepalen hoeveel hulp je krijgt. Het lijkt willekeur en je bent afhankelijk van de ambtenaar voor het aantal uren hulp. Het gaat ook om bezuinigingen. Maatwerk en dan denk ik automatisch dat de wens van de klant centraal staat. Dat is dus even verkeerd gedacht... Maatwerk en dat hoeft niet altijd goed uit te pakken voor de klant..

En je kunt beroep aantekenen en dat is ook niet altijd een gemakkelijk. Hulp nodig hebben en eerst kijken wat je zelf kan, wat een ander voor je kan doen en dan pas hulp. Niets mis mee zou je zeggen. Zolang de wens van de klant maar centraal staat. En dat wordt te duur en kan niet meer. Niet alleen huishoudelijke hulp valt onder de wmo. Ook het inloophuis wordt voortaan gefinancierd vanuit de wmo. Centraal en niet direct te plaatsen in 1 van die 6 gebieden. En het is al maatwerk en zonder indicatie en zonder al te veel gekte. Men kan besluiten dat het geld van het inloophuis verdeeld wordt over die 6 gebieden en dat is te weinig voor in elk gebied een inloophuis en uiteindelijk is er niets meer. Misschien iets te negatief. De zorg zo dicht mogelijk bij huis en in je eigen wijk en soms moet het anders en groter en ik hoop dat daar ook ruimte voor blijft.

Ook de scootmobiel is wmo en nu blijkt dat er in ons mooie Emmen meer van die dingen rondrijden dan in vergelijkbare andere steden met hetzelfde aantal inwoners. Ook hier wil men iets aan doen. Mobiel en zelfstandig zijn en maatwerk en kan het ook goedkoper.

Bezuinigen en het feit dat er te weinig geld is voor zorg is ook een politieke keuze en een andere politieke partij zou het anders kunnen zien en vinden dat goede zorg geld mag kosten en het nooit te duur kan zijn.

Maatwerk en ik denk even aan ons pensioen. Maatwerk toepassen en kijken naar iemands financiële positie en daar de AOW op inrichten. De 1 wat meer en de ander minder... Gezondheid en niet iedereen wordt 80 en de levensverwachting en maatwerk en dan moet de 1 doorwerken tot zijn 70ste en de ander mag stoppen op zijn 60ste. Allemaal maatwerk en dat kan dus ook niet en dit is ook politiek...

Henk S

Moppentrommel

Een cowboy wilde een ongevallenverzekering afsluiten. "Hebt u ooit een ongeluk gehad?" vroeg de verzekeringsagent. "Nee," zei de cowboy, "maar vorige zomer heeft een paard me wel zo'n trap verkocht dat twee ribben waren gebroken, en een paar jaar geleden heeft een ratelslang me in mijn enkel gebeten." "En noemt u dat geen ongelukken?" vroeg de agent verbaasd. "Nee," zei de cowboy, "ze deden het met opzet."

Petra trakteert haar oma op een bonbon. Oma steekt hem direct in haar mond en roept: "Mmmmm, dat is nog eens een heerlijke bonbon!" "Daar snap ik echt niets van," zegt Petra, "toen ik hem aan de hond gaf spuugde die 'm meteen weer uit!"

Een man komt in een dierenwinkel en pakt een pak waspoeder om zijn kanarie te wassen. "Daar kan zo'n kanariepietje niet tegen, hoor!" zegt de winkeljuffrouw. De man is eigenwijs en doet het toch. Een week later komt de man terug en de winkeljuffrouw vraagt: "En, hoe gaat het met uw kanarie?" Man: "Niet zo goed, hij is dood!" Winkeljuffrouw: "Ik zei toch dat kanaries niet tegen waspoeder kunnen!" Man: "Ja, dáár kon hij wel tegen, maar niet tegen de centrifuge!"

Een man riep de hulp van zijn buurman in om een bank te verplaatsen die in de deuropening zat vastgeklemd. Ze trokken en duwden tot ze er bij neervielen, maar de bank kwam niet van zijn plaats. "Laat maar," pufte de man tenslotte. "We krijgen dat ding nooit naar binnen." Zijn buurman keek hem stomverbaasd aan en vroeg: "Naar binnen?"

Twee Hollanders staan voor het rode licht te wachten in hun autootje. Het licht is nu groen en de Hollanders blijven staan. Bij de volgende verandering in rood zegt die ene tegen de andere: "Rij door joh, dit kleurtje hebben we al gehad."

Welk zijn de drie eerste woorden uit een Hollands kookboek? Leen een ei. Deze zin wordt gevolgd door: Schep een beetje water uit de beek, doe het ei erbij en plaats het in de zon.

Twee Nederlandse politieagenten rijden in een combi. Wanneer ze voor een rood Verkeerslicht moeten blijven staan valt er een stilte in de auto. Dan zegt de agent die naast de chauffeur zit: "Het is groen." Waarop de chauffeur na enig nadenken antwoordde: "Eh... een kikker?"

Het zeventienjarige meisje heeft net van de dokter vernomen dat ze zwanger is. "Oh, jee," zegt ze, "had ik die avond maar met mijn ouders kunnen meegaan naar de bioscoop." "Waarom heb je dat dan niet gedaan?" vraagt de dokter. "De film was voor boven de achttien."

Een man wacht al lang op een pak, dat hem tenslotte door de kleermaker wordt gebracht. De klant zegt nijdig: "In zes dagen schiep God hemel en aarde, en u doet een half jaar over een enkel pak." Rustig zegt de kleermaker: "Maar mijnheer, kijkt u nu eens naar het verschil tussen dit feilloos passende pak en de wereld..."

Waarom doden zwarte weduwen hun partner na het paren? Om het snurken te stoppen nog voor het begint.

Uitnodiging workshop 'welke stap zet jij'

Beste Allemaal

Wat vind jij belangrijk in je leven als het gaat om jouw zorg en ondersteuning? En hoe zorg je dat dit voor jou mogelijk wordt? Maak een concreet stappenplan om je wensen uit te laten komen. Dit doe je samen met anderen in de **workshop Welke stap zet jij** op:

Wanneer? 19 januari 2017
Hoe laat? 12.00 – 16.00 Van 12.00 – 13.00 (gratis) lunch
Waar? Inloophuis Emmen Boslaan 135

Voor wie?

Voor mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben bij het wonen, werken of leven, nu of in de toekomst.

Of omdat je betrokken bent bij iemand die zorg of ondersteuning nodig heeft. Bijvoorbeeld als medewerker, partner of als mantelzorger.

Deze workshop wordt georganiseerd door werkgroep '**wij doen het samen**' en programma **Zorg Verandert**.

De workshop is gratis. Wel even van tevoren opgeven. Dit kan tot 10 januari 2017

Wat gaan we doen?

In deze workshop denk je na over welke wensen jij hebt voor je leven, zorg en ondersteuning. Nu en in de toekomst. In de workshop maak je je wensen duidelijk. En je deelt zorgen om deze wensen uit te laten komen. Alle deelnemers inspireren elkaar en denken met elkaar mee. Je gaat naar huis met een stappenplan.

Je kunt iemand meenemen. Bijvoorbeeld partner, broer of zus of ouders, een begeleider, een vriend of een buurvrouw. Want twee mensen weten en onthouden meer dan één.

Ben je van plan te komen? Meld je aan bij: g.timmer@promens-care.nl of in het Inloophuis

Verder willen we je vragen om (oude) tijdschriften mee te nemen naar de workshop!

Met vriendelijke groeten,

Medewerkers Werkgroep Wij doen het samen & Programma Zorg Verandert

Frieda's gedichtenhoek/vervolg Drentse woorden(boek)/door Frieda R.

Dan volgt nu het voorlaatste deel van vier delen over woorden uit het Drents Woordenboek van Haddingh. Ik was bij de R gebleven.

- **R.** vervolg. **Röttert** = Rotzak.
- **S. Saotien** = argeloos, sullig vrouwtje; eigenlijk Saartje: een dommigen, een dozien, een saotien, afkomstig uit Zuidoost Drenthe, het Zuidenveld.
Scheet = 1) wind: *op `n scheet ontlopen* = op niets uitlopen, 2) onbenullig bedragje, 3) ontstekinkje op het ooglid.
Scheuvel = schaats, **scheuvelen** = schaatsen, **scheuveljager** = schaatser (Zuidoost Drenthe) of **scheuvelloper** = schaatser.
Schier (als skier) = 1) netjes, opgeruimd, bijvoorbeeld nette kleren, 2) mooi, aardig: *en aorig skier vrömmes* (vrouw).
Schink(e) = ham.
Schoegelen of **schoelen** = lopen op een wijze waaruit blijkt dat men onopgemerkt wil blijven, sluipen.
Scholt(e) = burgemeester, oorspronkelijk was de *schultes* of *scholtes* een soort rechter op gemeenteniveau, hij was hoofd van het schultämpst waarvan Drenthe er 22 kende.
Schoonvolk = schoonouders.
Schöttel = schotel, **schötteldoek** of - **doek** = vaatdoek, **schöttelmaol** = maal (eten) waartoe arme, pasgetrouwde jongelui hun kennissen uitnodigden, die dan borden (schöttels), koffie- en theegoed en potten en pannen meebrachten (begin 19e eeuw).
- Schrekkelijk** = verschrikkelijk: *wie hebt toch z`n schrekkelijke regen had.*
- Seldaoterij** = militaire dienst.
- Sengerug** = aangebrand smaken.
- Sibbe** = familie, bloedverwanten.
- Siepel** = ui.
- Siepen** = huilen.
- Siepetriene** = huilerige vrouw: *Toen ... reerde ze heur beste. „ Ik kan der niks an doen“, snukte ze. „ Ik bin tegenswoordeg toch zo`n siepetriene.*
- Sierappel** = pompoen.
- Sjaffelerij** = snoepjes,
- Sjakken** = *kunnen schelen: dat sjakt mij niks.*
- Slampamp** = weinig voedzaam varkensvoer van bestanddelen als wat gekookte oude aardappelen, brandnetels en wat aardappelwater, ook wel aangeduid als *slampamperij*.
- Slim** = 1) *slecht, gebrekkig, ondeugdelijk: slimme spiekers en goeien.*
2) erg, ernstig: *slim zeek* = erg ziek.
- Slimmegien** = kneusje, eentje die weinig kan verdagen.
- Smaerkladde** = smeerpoets, vuil persoon.

Smok = zoen.

Sniesel = bij schaatsen losgekomen „ stofijs”.

Snuk = (ook snok) = hik: *Tegen de hik is in de provincies Groningen en Drenthe algemeen bekend het toverrijmpje: Snok en ik gingen (of vlogen) over `t meer, Snok bleef weg en ik kwam weer. Zegt men dit driemaal in 1 adem, dan is de hik weg, dat is door het meer weg gespoeld.*

Spekbranders = scheldnaam voor de inwoners van Havelte.

Speulkiend (eigenlijk speelkind) buitenechtelijk kind.

Stip-in-`t-gat = gerecht van gekookte brokken boekweitmeel waartussen in het bord een gaatje werd opengelaten voor spekvet en stroop, waarin de boekweit gestipt werd.

Stoet(e) = brood.

Strubben = kreupelhout.

Sunderklaos = 1) Sinterklaas, 2) zonder hoofdletter = halve gare, 3) speculaas.

Sunt-Meerten = Sint-Maarten 11 november:

Sunt Sunt Meerten.

Kalver draogen steerten.

Koenen draogen horens.

Kerken draogen torens.

Torens draogen klokken.

Wichter draogen rokken.

● **T. Tentker** = woonwagenbewoner.

Tjeu = groet bij het weg gaan (waarschijnlijk uit adieu)

Tjitten = met moeite de laatste druppels (melk) uit (de spenen) persen.

Tjoekse = sloerie: *dat Jaantien van de Streuper ... Hoe zo `n tsjoekse is dat niet. Wie wet wat hi `j er mit uuthaalt.*

Toestert = zwartkijker, zuurpruim.

Toren = Rijmpje over zes Zuidenvelder torens:

Ender Spits,

Koeverder klits,

Daoler romp,

Hesseler stomp,

Zweeler horen,

Sliener toren.

Tutememmegie = schatje, van een klein kind.

● **U, V, W, Z. Ulk** = 1) viezerik: *hu wat een ulk*, 2) bunzing, 3) **in `n**

zwarte ulk = niet bestaand „ beest” waarmee kinderen angst werd of wordt ingeboezemd: „ `t is voort hielemaol `nt duust `r en dan kun d `r wel ies `n zwarte ulk koom `n en oe mit neem `n, en dan zag ie oens nooit weer.” *Zi `j keek heur vader wat ongeleuvug an, ... „ Wat is dan `n ulk?” Ja, wat zul hi `j daar zoo gaw op zegg `n. Hi `j had t `r nog nooit iene eziene. „ En ulk, zè hi `j, is `n kwaad biest, net `n groote vogel en die zit altied in de skorstien van olde huuz `n en die nemp kleine kienders mit as ze ondeug `n bint of te late op straote loopt” .*

Altijd haast

Denk wel eens aan het leven van mijn moeder. Drie jonge kinderen en twee oudere. Een klein huisje en niet de hulpmiddelen die men nu heeft. De boodschappen, de was, de afwas, de luiers en veel meer. Tijd en hoe ze de tijd moest benutten om alles te doen wat nodig was. Later toen ook de drie kleintjes groot waren kreeg en had ze de rust die ze verdiende. Mijn vader, boerenknecht en het werk op het land en hoe hij het werk heeft zien veranderen. En zijn dieren en de verzorging van die dieren en geen auto en de bromfiets en later met 1 van zijn kinderen in de auto op bezoek bij zijn familie.

De tijd en 24 uur per dag te besteden. 9 uren kwijt aan werk en gemiddeld 9 uur slaap en dan blijven er nog een 6 uur over. 2 uur kwijt aan het eten en de drinken en de persoonlijke verzorging en je hebt nog 4 uur vrije tijd die je naar eigen inzicht mag besteden. De kinderen en ook die vragen veel van je tijd. De gemiddelde medelanders en hoe zijn of haar dag eruitziet. Werken en geld verdienen en dat geld mag je ook weer uitgeven. De economie en het systeem en meer en meer en dat is in mijn ogen iets anders dan beter. Tijd en tijd is kostbaar en je kunt de tijd die je hebt maar 1 keer uitgeven en velen willen zoveel mogelijk doen in die 24 uur per dag. Tijd voor niets doen en niets doen mag dan niet. Terwijl het leuk is om even niets te doen te hebben. Mijn moeder had geen tijd voor niets doen en later dus wel en mijn vader had het ook druk genoeg...

Haast en veel mensen hebben haast. Als ik dan al die auto's zie rijden en die haastige en drukke mensen zie dan ben ik blij dat mijn 24 uur er anders uitziet dan het gemiddelde. 9 uur slaap ben ik wel nodig en voor het eten en drinken en de koffie en verder ben ik wel 3 uur kwijt. Blijven er nog 12 uur over om in te vullen. Niets doen en nadenken over wat ik aan jullie kwijt wil en dat kost me ook wel 4 uur per dag. De boodschappen en lopen en fietsen en de pauzes en dat kost me ook 2 uur per dag. Het vrijwilligerswerk wat ik nog doe en in mijn eigen tijd mag doen en ik heb alleen maar eigen tijd kost ook 2 uur per dag. Als ik het goed heb opgeteld heb ik nog 4 uur over. Vrije tijd en geld en veel geld heb ik dus niet om uit te geven en vind ik ook niet belangrijk. Tijd is geld en dan heb ik geld genoeg.

Haast en je moet het druk hebben en anders tel je niet mee. Genieten van wat we hebben bereikt en tijd nemen voor niets is voor de meesten niet mogelijk. Mijn ouders hadden het druk en dat snap ik en verder snap ik niet zoveel meer van de haast van mijn medemens. De vooruitgang en hoe we het beter kunnen hebben dan onze ouders en de tijd kunnen nemen om het rustig aan te doen. Druk en druk en dat is in mijn ogen een keuze. Steeds maar weer meer en meer willen en genoeg is genoeg en misschien komt er ooit een tijd die anders is. Genoeg is genoeg is veel leuker maar daar heb ik het al zo vaak over gehad.

Tijd is meer waard dan al het geld op de wereld en de tijd heeft natuurlijk zijn beperkingen en grenzen en je kunt die 24 uur per dag maar 1 keertje uitgeven en je mag tot op zekere hoogte zelf bepalen hoe.... En de tijd discrimineert niet en is voor een ieder gelijk

Henk s

Menu van de maand

Stoofpotje met bonen en ham

Aantal
personen: 4
Bereidingstijd
meer dan een
uur
Hoofdgerecht

Ingrediënten

- zout
- peper
- 1 ham
- 1 kg tuinbonen
- 150 g zilveruien
- 1 blaadje laurier
- 100 g spekblokjes
- 1 l runderbouillon
- 2 chorizoworsten (klein)

Bereidingswijze:

1

Stoof de zilveruitjes in een gietijzeren pan. Voeg de tuinbonen toe en roer om.

Stoven:

Heel langzaam, op een heel zacht vuur én onder een deksel gaar laten worden in weinig vloeistof. Wel opletten en eventueel tussendoor wat water of bouillon bijschenken, zeker als de stooftijd erg lang is (zoals voor vlees). Suddereren lijkt erop, maar bij sudderen is er iets meer vloeistof in de pan en die vloeistof mag net niet koken.

2

Doe er het hammetje, de chorizoworstjes in plakjes en de spekblokjes bij. Kruid met peper en zout en 1 laurierblaadje.

3

Voeg de runderbouillon toe en laat ± 1 uur op een zacht vuurtje garen.

Agenda voor de maand december 2016

Volleybal:

Elke **dinsdag van 18.00 tot 19.00 uur** in de sportzaal van de GGZ (scheperziekenhuis) is er een volleybaluurtje. Ontspannen en recreatief en het plezier staat voorop. Nieuwe spelers zijn van harte welkom en het is gratis !!

Activiteitencommissie

Op **maandag 28 november** is er een vergadering. Een ieder is welkom en we beginnen even na 13.00 uur. Heb je een leuk idee voor een activiteit dan ben je welkom !! Mocht je verhinderd zijn, geef je idee even door aan 1 van de leden van deze commissie !!

Wandelen

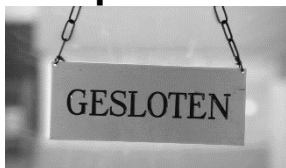
Dinsdag 6 en 20 december We vertrekken om 13.30 uur vanaf het inloophuis. Bij goed weer en begaanbare paden kiezen we voor een boswandeling. Minimaal 4 deelnemers. Gratis

Sjoelen

Donderdag 15 december sjoelmiddag. We beginnen om 13.30 uur en het is gratis

Let op:

Op maandag 26 december 2de kerstdag is het inloophuis gesloten. Donderdag 29 december gaan we om 18.30 uur dicht

Bezoekersoverleg

Donderdag 8 december. Aanvang 18.15 uur
Over de dagelijkse gang van zaken binnen het
inloophuis. Wil je meepraten dan ben je van harte
welkom !!

Darten

Op **vrijdag 9 en vrijdag 23 december** Darten. Aanvang
14.00 uur. Meedoen kost maar 50 eurocent.

klaverjassen

Donderdag 15 december klaverjassen
Aanvang 19.00 uur en meedoen kost maar 1 euro en
50 cent

Film

Op **vrijdag 30 december** is er een
filmmiddag. We starten de film tussen 13.30
en 13.45 uur. De film wordt samen gekozen.
Gratis !!

Op **zondag 11 december** zijn we geopend van 13.30 tot
16.00 uur.

Sunday

Donderdag 22 december vindt het jaarlijkse kerstdiner plaats.
Meer info elders in dit nummer

Meer informatie over bovenstaande en andere activiteiten vind je op het prikbord
in het Inloophuis

Menulijst December 2016

Donderdag 1 december	Macaroni met gehakt en groenten
Vrijdag 2 december	Stamppot koolraap met spekjes en worst
Maandag 5 december	Bruine bonen soep
Dinsdag 6 december	Ovenschotel met winterpeen
Woensdag 7 december	Nasi goreng
Donderdag 8 december	Gekookte aardappelen, rodel kool en een karbonade
Vrijdag 9 december	Krieltjes, bloemkool en een kipschnitzel
Maandag 12 december	Pilaf
Dinsdag 13 december	Kipshoarma wraps met salade
Woensdag 14 december	Gekookte aardappelen, sperziebonen en een gehaktbal
Donderdag 15 december	Hutspot met een rundersaucijs
Vrijdag 16 december	Gekookte aardappelen, spinazie en vlees
Maandag 19 december	Spaghetti
Dinsdag 20 december	Boerenkool met worst en spekjes
Woensdag 21 december speklap	Gekookte aardappelen, rode bieten en een speklap
Donderdag 22 december	Kerstdiner
Vrijdag 23 december	Gekookte aardappelen, wortelen en een slavink
Maandag 26 december	Gesloten i.v.m. 2^e kerstdag
Dinsdag 27 december	Menu v.d. maand: Stoofpotje met bonen en ham
Woensdag 28 december	Zuurkoolschotel met ananas
Donderdag 29 december	Farfalle met groenten, kip en roomsaus
Vrijdag 30 december	Gebakken aardappelen, broccoli en vlees